

ΣΗΜΕΙΑ ΟΜΙΛΙΑΣ
ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ,
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
ΚΑΘΗΓΗΤΗ κ. ΠΡΟΚΟΠΗ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΥ
ΣΤΗΝ ΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ «ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ»
ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ

«I. Η διαμόρφωση ισχυρών Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης με δημοκρατική δομή, οι οποίοι απολαμβάνουν διοικητικής και οικονομικής αυτοτέλειας, αποτελεί παράγοντα περαιτέρω ενίσχυσης της ποιότητας της Δημοκρατίας μας. Το συνταγματικό θεσμικό πλαίσιο που διαμορφώθηκε μετά την τελευταία συνταγματική αναθεώρηση είναι εξαιρετικά προοδευτικό και παρέχει πλήρη κάλυψη προς την κατεύθυνση αυτή. Όπως είναι γνωστό, το άρθρο 102 του Συντάγματος - στην αναθεώρηση του οποίου επί τα βελτίω η συμβολή της Νέας Δημοκρατίας υπήρξε αποφασιστική - αναγνωρίζει, μεταξύ άλλων, αφενός το τεκμήριο αρμοδιότητας των ΟΤΑ σε ό,τι αφορά τις τοπικές υποθέσεις και, αφετέρου, τη ρητή συνταγματική κατοχύρωση της οικονομικής αυτοτέλειας των ΟΤΑ, με την πρόσθετη πρόβλεψη ότι δεν μεταβιβάζεται στους ΟΤΑ καμία κρατική αρμοδιότητα χωρίς την ταυτόχρονη μεταφορά και των αντίστοιχων πόρων. Περαιτέρω προβλέφθηκε με τρόπο ρητό ότι η εποπτεία του επιτελικού Κράτους δεν μπορεί παρά να είναι εποπτεία νομιμότητας και να μην παρεμποδίζει την πρωτοβουλία και την ελεύθερη δράση των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Με τον τρόπο αυτόν, ο συντακτικός νομοθέτης όπλισε την Τοπική Αυτοδιοίκηση με όλα τα θεσμικά εφόδια που αναγκαία, προκειμένου ν' αντεπεξέλθει με επάρκεια στις απαιτήσεις της σύγχρονης πραγματικότητας, δείχνοντας, με τον τρόπο αυτόν, στο νομοθέτη την κατεύθυνση προς την οποία θα πρέπει να κινηθεί από την πλευρά του προκειμένου να κάνει πράξη τις συνταγματικές επιταγές. Γι' αυτό και σε ό,τι αφορά την Τοπική Αυτοδιοίκηση δεν χρειάζεται να γίνουν, στο πλαίσιο της συνταγματικής αναθεώρησης που βρίσκεται ήδη σε εξέλιξη, εκτεταμένες παρεμβάσεις, αφού είναι δεδομένη η ύπαρξη της απαραίτητης συνταγματικής κάλυψης για τις περισσότερες από τις όψεις «καινοτομίες» και τις ιδέες που ακούγονται τον τελευταίο καιρό, και οι οποίες, κατά γενική παραδοχή, εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του κοινού νομοθέτη και μπορούσαν να προωθηθούν ήδη από το 2001.

Το πρόβλημα δηλαδή εστιάζεται στην εφαρμογή των συνταγματικών προβλέψεων για την Τοπική Αυτοδιοίκηση από το κεντρικό κράτος τα χρόνια που επακολούθησαν της Αναθεώρησης του 2001 και μάλιστα στο γεγονός ότι αυτή υπολείπταν σημαντικά του εύρους και των περιθωρίων αξιοποίησης που παρείχε το Σύνταγμα για πολλούς λόγους: Παραλείψεις, κομματισμός, απουσία μακρόπνοου σχεδιασμού και στρατηγικής, αβελτηρία, έλλειψη εμπιστοσύνης προς την Αυτοδιοίκηση, προσπάθεια ελέγχου ή ακόμη και ποδηγέτησής της από την κεντρική διοίκηση, οικονομική δυσπραγία, ήταν ορισμένες από τις βασικότερες αιτίες που οδήγησαν σε μία εν τοις πράγμασι αποδυνάμωσή της. Το φυσικό επακόλουθο αυτής της σταδιακής, αλλά σταθερής αποψίλωσης οδήγησε σε μια Τοπική Αυτοδιοίκηση, η οποία, επειδή ακριβώς στερούνταν τα αναγκαία μέσα, δεν κατόρθωσε να σταθεί στο ύψος των περιστάσεων και να εκπληρώσει τις προσδοκίες των πολιτών, οι οποίοι, μην γνωρίζοντας τους πραγματικούς λόγους της μη ανταπόκρισης, την απέδωσαν σε ολιγωρία και ανεπάρκεια και χρέωσαν και στην Τοπική Αυτοδιοίκηση ένα τμήμα τουλάχιστον της αποτυχίας αυτής.

Είναι αυτονόητο όμως ότι αυτού του είδους η αποδόμηση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης πλήττει τον ίδιο τον πυρήνα της Δημοκρατίας μας. Διότι η Αυτοδιοίκηση δεν συνιστά απλώς και μόνο ένα από τα περισσότερα επίπεδα της διοικητικής διαίρεσης του κράτους. Αποτελεί παραδοσιακά - και μάλιστα προεχόντως - ήδη από τη σύσταση του Ελληνικού κράτους, **πηγή έκφρασης της λαϊκής κυριαρχίας και κύτταρο δημοκρατικής νομιμοποίησης, και μάλιστα άμεσης.** Περαιτέρω, η εγγύτητά της προς τον πολίτη, σε σχέση πάντα με την κεντρική διοίκηση, πέρα από συγκριτικό της πλεονέκτημα, καθιστά μεγαλύτερη την ευθύνη της απέναντί του, αφού αποτελεί το πρώτο και όχι το έσχατο καταφύγιό του. **Ο**

συνδυασμός της αρχής της εγγύτητας με τον χαρακτήρα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης ως φορέα δημοκρατίας όχι απλώς νομιμοποιεί, αλλά και καθιστά δέσμια αρμοδιότητα την ανάδειξη της σε μοχλό προώθησης των κοινωνικών αλλαγών και της τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης, όπως τις αντιλαμβάνεται και τις εννοεί ο πολίτης της εκάστοτε τοπικής κοινωνίας.

Αυτός ο διττός ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, αλλά και η εμπέδωση της αρχής της επικουρικότητας του Κράτους ως προς τη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων απαντάται και στην ευρωπαϊκή πραγματικότητα που διαμορφώνεται, όπως αυτή αποτυπώνεται τόσο στον Ευρωπαϊκό Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας όσο και στο πλαίσιο των αναπτυξιακών επιλογών της Δ' προγραμματικής περιόδου.

Η διασφάλιση των απαιτούμενων εγγυήσεων για την εκπλήρωση της παραπάνω αποστολής της Τοπικής Αυτοδιοίκησης υπήρξε σαφής προγραμματική μας δέσμευση, η οποία άρχισε να εφαρμόζεται ήδη από την ανάληψη των καθηκόντων μας, προκειμένου να προλάβουμε τις εξελίξεις και να καλύψουμε τις παραλείψεις του παρελθόντος.

II. Αυτές οι τομές και οι μεταρρυθμίσεις αποσκοπούν στην εξυπηρέτηση ενός κοινού σκοπού που αποτελεί αξίωμα για μας και διατρέχει όλο το φάσμα της πολιτικής μας για την Τοπική Αυτοδιοίκηση: Τη δημιουργία Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην υπηρεσία του πολίτη, με σταθερούς πόρους και αναπτυξιακό προσανατολισμό, η οποία συνιστά ισχυρό φορέα τοπικής δημοκρατίας.

Και επειδή πεποίθησή μας είναι ότι η διασφάλιση της οικονομικής αυτοτέλειας της Τοπικής Αυτοδιοίκησης αποτελεί προαπαιτούμενο για την ανάδειξη της σε μοχλό κοινωνικής και, εν γένει, περιφερειακής ανάπτυξης, προτάξαμε την τακτοποίηση των οικονομικών της εκκρεμοτήτων που απειλούσαν την ίδια τη βιωσιμότητα των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Είναι χαρακτηριστικό ότι τα τελευταία δύο χρόνια αποδίδονται στους ΟΤΑ στο ακέραιο όλοι οι θεσμοθετημένοι πόροι, σε αντίθεση με την πολιτική των παρακρατήσεων που υιοθέτησαν, δυστυχώς, οι Κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ. Ακολούθησε η σταδιακή διαμόρφωση σύγχρονου και ευέλικτου θεσμικού πλαισίου με ξεκάθαρες και διευρυμένες αρμοδιότητες. Επίσης οι ΟΤΑ ενισχύθηκαν στην προσπάθειά τους να εξοικειωθούν και να εφαρμόσουν τις νέες τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών καθώς και να επωφεληθούν από τις ευεργετικές συνέπειες της εισαγωγής της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, ενώ διευκολύνθηκαν στην ανάπτυξη πρωτοβουλιών επενδυτικού, αναπτυξιακού, αλλά και διεθνούς χαρακτήρα.

III. Ειδικά για τον πρώτο βαθμό της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, μεταξύ των άλλων πρωτοβουλιών μας, μπορούν να επισημανθούν οι ακόλουθες:

α) Ενίσχυση της τοπικής δημοκρατίας, ιδίως μέσω του νέου Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα (ν. 3463/2006). Ο Κώδικας αυτός περιλαμβάνει ορισμένες πολύ σημαντικές καινοτομίες, οι οποίες έγιναν, στη συντριπτική πλειοψηφία τους, αποδεκτές από τους εκπροσώπους της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Η συναίνεση αυτή δηλώθηκε, άλλωστε, και κατά την ακρόαση των φορέων στη Βουλή από τον Πρόεδρο της ΚΕΔΚΕ.

Από τις καινοτομίες του νέου Κώδικα αναφέρω ενδεικτικά:

Τη συστηματοποίηση, για πρώτη φορά, των αρμοδιοτήτων των Δήμων και Κοινοτήτων προς αποφυγή επικαλύψεων και προς απλοποίηση του προληπτικού ελέγχου.

Την ανάπτυξη θεσμών τοπικής δημοκρατίας.

Την εισαγωγή, για πρώτη φορά, του θεσμού του τοπικού δημοψηφίσματος.

Την προώθηση και διευκόλυνση της συμμετοχής του πολίτη στη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων.

Τη διαμόρφωση εγγυήσεων κοινωνικού ελέγχου της τοπικής εξουσίας με το δικαίωμα των δημοτών και των κατοίκων να υποβάλλουν αναφορές και ερωτήσεις προς τα όργανα του Δήμου και της Κοινότητας.

Την καθιέρωση της Χάρτας Δικαιωμάτων του Δημότη, του Οδηγού του Δημότη και της υποχρέωσης της δημοτικής και κοινοτικής αρχής να προβαίνει σε ετήσιο Απολογισμό Πεπραγμένων σε δημόσια συνεδρίαση.

Την ουσιαστική ενίσχυση, με την καθιέρωση σχετικών κινήτρων, του δημοκρατικού θεσμού των εκούσιων συνενώσεων, σε αντιδιαστολή προς την αντιδημοκρατική πρακτική των αναγκαστικών συνενώσεων δια νόμου, την οποία ακολούθησαν οι προηγούμενες Κυβερνήσεις. Ειδικότερα, προβλέπεται η δυνατότητα εκούσιας συνένωσης σ' έναν Οργανισμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης Δήμων ή Κοινοτήτων που συνορεύουν, είτε στο πλαίσιο τοπικού δημοψηφίσματος είτε ύστερα από απόφαση των οικείων δημοτικών ή κοινοτικών συμβουλίων, που λαμβάνεται με πλειοψηφία των 3/5 του συνολικού αριθμού των μελών τους. Οι Δήμοι που δημιουργούνται με τη διαδικασία αυτή λαμβάνουν σημαντική οικονομική ενίσχυση, η οποία χρηματοδοτείται από ειδικό πρόγραμμα, που ιδρύεται για τον σκοπό αυτόν (Ειδικό Πρόγραμμα Ενώσεων). Με τον τρόπο αυτόν δίδεται προβάδισμα στη βούληση των τοπικών κοινωνιών και, παράλληλα, αναγνωρίζεται ουσιαστικό οικονομικό κίνητρο προς την κατεύθυνση του περιορισμού του αριθμού των ΟΤΑ, σε αυστηρά εκούσια βάση.

Τη θεσμοθέτηση πλέγματος διατάξεων, με τις οποίες περιορίζεται σημαντικά η κρατική εποπτεία που ασκείται στις πράξεις των Δήμων και Κοινοτήτων από τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας.

Την καθιέρωση και αναγνώριση, για πρώτη φορά, των Δημοτικών Παρατάξεων, οι οποίες συμμετέχουν στις επιτροπές του δημοτικού συμβουλίου, ενώ οι εκπρόσωποί τους μπορούν να ζητούν από το Δήμαρχο και τη Δημαρχιακή Επιτροπή πληροφορίες και στοιχεία. Μάλιστα, προς ενίσχυση των ασθενέστερων συνδυασμών, προβλέπεται ότι Δημοτική Παράταξη μπορεί να υπάρχει και με έναν, μόνο, δημοτικό σύμβουλο.

Την ενίσχυση του κοινωνικού ρόλου των ΟΤΑ, με τη λήψη ειδικής μέριμνας (ιδίως με τη μορφή χορήγησης οικονομικής ενίσχυσης ή την εν όλω ή εν μέρει απαλλαγή από δημοτικά τέλη και φόρους καθώς και τη διευκόλυνση της στεγαστικής τους αποκατάστασης) για πληθυσμιακές ομάδες που την έχουν ανάγκη, όπως είναι οι πολύτεκνοι, οι άποροι, τα άτομα με αναπηρίες κλπ.

Τον εξορθολογισμό της οικονομικής τους διοίκησης με όρους διαφάνειας.

Την εξυγίανση των δημοτικών και κοινοτικών επιχειρήσεων που αποτελούσαν εστία οικονομικής καχεξίας και αιμορραγίας για πολλούς Δήμους.

Την ενίσχυση της αποκέντρωσης, ιδίως μέσω της αναβάθμισης και της ενδυνάμωσης των τοπικών συμβουλίων, αλλά και των δημοτικών διαμερισμάτων.

Την ενίσχυση της κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης. Είναι ενδεικτικό ότι, για πρώτη φορά, καθιερώνεται η δυνατότητα των ΟΤΑ να σχεδιάζουν και να εφαρμόζουν ή να συμμετέχουν σε προγράμματα και δράσεις για την κοινωνική ένταξη μεταναστών, αθιγγάνων, παλιννοστούντων ομογενών και προσφύγων με βάση τις ιδιαίτερες ανάγκες της τοπικής κοινωνίας τους. Η αρμοδιότητα αυτή αφενός σηματοδοτεί τη σταδιακή αποκέντρωση των δράσεων αυτών και, αφετέρου, συμβάλλει αποφασιστικά στη διασφάλιση της κοινωνικής συνοχής των τοπικών κοινωνιών.

Την υποχρέωση εκπόνησης από τους μεγάλους ΟΤΑ 4ετών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, στα οποία θα περιλαμβάνονται τόσο ο οικονομικός και αναπτυξιακός προγραμματισμός, όσο και οι κοινωνικές δράσεις των ΟΤΑ.

Τη σύσταση **Δημοτικών και Κοινοτικών Γραφείων Ενημέρωσης για την Απασχόληση σε τοπικό επίπεδο, με τα οποία κατοχυρώνεται η συμβολή των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ στην καταγραφή και απορρόφηση του εργατικού δυναμικού της περιοχής τους και στην προώθηση ίσων ευκαιριών πρόσβασης στην αγορά εργασίας, σε συνεργασία και συντονισμό με τους αρμόδιους δημόσιους φορείς, ιδίως με τον ΟΑΕΔ, καθώς και τις επιχειρήσεις της περιοχής τους.**

Την προώθηση της παιδείας και του πολιτισμού σε τοπικό επίπεδο.

Β) Κεντρικό σημείο της αναπτυξιακής στρατηγικής μας για την πρωτοβάθμια Τοπική Αυτοδιοίκηση αποτελεί το νέο Αναπτυξιακό Πρόγραμμα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με την επωνυμία «ΘΗΣΕΑΣ». Πρόκειται για πενταετές αναπτυξιακό πρόγραμμα, με δυνατότητα παράτασης για δύο ακόμη χρόνια. Το Πρόγραμμα «ΘΗΣΕΑΣ» έχει προϋπολογισμό τουλάχιστον 3,5 δις ευρώ περίπου, τη στιγμή που ο προϋπολογισμός του ΕΠΤΑ δεν ξεπερνούσε τα 1,7 δις ευρώ. Ποσό το οποίο αναμένεται να αυξηθεί σημαντικά, αν λάβει κανείς υπόψη και τις συμπράξεις μεταξύ ΟΤΑ και ιδιωτικού τομέα. Μάλιστα, το Πρόγραμμα «ΘΗΣΕΑΣ» οργανώθηκε μέσα σε διάστημα λίγων μηνών, διότι, ενώ το Πρόγραμμα «ΕΠΤΑ» έληγε στις 31.12.2004 διαπιστώσαμε ότι τον Μάρτιο του 2004 δεν υπήρχε η παραμικρή προετοιμασία για τη συνέχειά του.

Ήδη έχει κατανεμηθεί στους ΟΤΑ το 45% των πόρων του προγράμματος (τυπική κατανομή) καθώς και το 35% των πόρων (προγραμματική κατανομή) και έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία συμπλήρωσης των Τεχνικών Δελτίων με τις προτάσεις τους. Το ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α. έχει ήδη δεσμεύσει ποσό ύψους 444 εκ. ευρώ για το 2005 και 596 εκ. ευρώ για το 2006, προκειμένου να εξασφαλισθεί η άμεση χρηματοδότηση των έργων στις Περιφέρειες. Από τα ποσά αυτά 113 εκ ευρώ και 128 εκ ευρώ αντίστοιχα προέρχονται από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων. Περαιτέρω, έχει ληφθεί μέριμνα για τους ΟΤΑ που δεν έχουν τη δυνατότητα να προσλάβουν δικό τους τεχνικό σύμβουλο, να καλύπτονται από τεχνικό σύμβουλο που προσλαμβάνεται από την οικεία Περιφέρεια.

Με αποφάσεις της Κεντρικής Επιτροπής Παρακολούθησης, από τον Απρίλιο του 2005 έως σήμερα, έχουν προενταχθεί στο Πρόγραμμα 11.981 δημοτικά και διαδημοτικά έργα, τόσο της τυπικής όσο και της προγραμματικής κατανομής, προϋπολογισμού 2.121 εκ. €, εκ των οποίων έχουν δημοπρατηθεί ή είναι σε φάση δημοπράτησης 4.078 έργα, προϋπολογισμού 805 εκ. €. Όσον αφορά το υπόλοιπο 20% των πόρων (700 εκ. €) που αποτελεί τις οριζόντιες δράσεις, έχει ξεκινήσει η κατανομή του για την κάλυψη δράσεων, όπως υποστήριξη των μικρών Ο.Τ.Α., στήριξη της προσυμβατικής διαδικασίας για την προώθηση των συμπράξεων μεταξύ ΟΤΑ και ιδιωτικού τομέα (στο πλαίσιο της οποίας έχουν εκδοθεί 92 αποφάσεις για συνολικά 102 έργα που θα εκτελεστούν από 75 Δήμους, 2 Κοινότητες και 2 δημοτικές επιχειρήσεις, ενώ 2 έργα είναι διαδημοτικά. Επιπλέον, 55 νέες προτάσεις των ΟΤΑ βρίσκονται σε φάση αξιολόγησης. Ο προϋπολογισμός των εγκεκριμένων προτάσεων ανέρχεται σε 8,6 εκ ευρώ και αντιστοιχεί σε μελλοντικά έργα προϋπολογισμού 1.500 εκ. ευρώ περίπου), αποκατάσταση των Χώρων Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων (Χ.Α.Δ.Α.), αποτίμηση σεισμικής διακινδύνευσης σε επίπεδο Ο.Τ.Α. κλπ. Πρόκειται για έργα καθαρά αναπτυξιακού χαρακτήρα, με τα οποία η Τοπική Αυτοδιοίκηση δείχνει ότι απεγκλωβίζεται από τη λογική της απλής διαχείρισης ζητημάτων ήσσονος σημασίας.

Ο αναπτυξιακός χαρακτήρας του Προγράμματος «ΘΗΣΕΑΣ» αποτυπώνεται στα αντικειμενικά και διαφανή κριτήρια κατανομής των πόρων του. Είναι χαρακτηριστικό ότι για μεν την κατανομή από το ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α. στις Περιφέρειες λαμβάνονται υπόψη κριτήρια σύγκλισης που συνδέονται με την απόκλιση του κατά κεφαλήν ΑΕΠ κάθε Περιφέρειας από τον μέσο όρο των Περιφερειών της Ε.Ε., ο αριθμός των νησιωτικών, προβληματικών και ορεινών ΟΤΑ, τυχόν μείωση του μόνιμου πληθυσμού, το ποσοστό της ανεργίας κλπ. Για δε την κατανομή από τις Περιφέρειες στους ΟΤΑ, πέρα από τους παραπάνω παράγοντες, λαμβάνονται υπόψη και οι εν γένει τοπικές ιδιαιτερότητες, όπως ο αριθμός των τοπικών διαμερισμάτων κάθε ΟΤΑ, τυχόν ορεινοί οικισμοί του κλπ.

Στον αντίποδα όλων αυτών, το Ε.Π.Τ.Α. ήταν ένα Πρόγραμμα το οποίο δεν είχε διαφάνεια στην κατανομή των πόρων, αφού **δεν υπήρχαν ποσοστά κατανομής** στις διάφορες δράσεις ούτε προγραμματικά κριτήρια. Ειδικά για τις οριζόντιες δράσεις είναι χαρακτηριστικό ότι, κυρίως για τα δύο πρώτα χρόνια λειτουργίας του, **δεν υπάρχουν στοιχεία για τις κατανομές και τις πληρωμές**, ελλείπει μηχανογράφησης. Στις οριζόντιες δράσεις επίσης περιλαμβάνονται και έργα που η χρηματοδότηση και πληρωμή τους γινόταν από τους ΚΑΠ και όχι από τους πόρους του ΕΠΤΑ! **Είναι χαρακτηριστικό ότι, ενώ ο εγκεκριμένος προϋπολογισμός για τις οριζόντιες δράσεις ήταν 400.397.614 ευρώ, από τα στοιχεία που υπάρχουν φαίνεται να έχουν γίνει πληρωμές με παραστατικά μόνο για τα 259.244.805 ευρώ!**

γ) Αλλά και, περαιτέρω, τηρώντας πιστά τις υποσχέσεις μας, αντιμετωπίσαμε μία σειρά από χρόνιες παθογένειες, που αποτελούσαν μόνιμο ανασταλτικό παράγοντα για την Τοπική Αυτοδιοίκηση:

Έτσι, μεταξύ άλλων, προσδιορίσαμε, σε συνεννόηση με την ΚΕΔΚΕ, το ποσό των παρακρατηθέντων πόρων των ετών 1998-2003 στο ύψος του 1.411.333.000 ευρώ περίπου και δρομολογούμε την απόδοσή τους. Το υπόλοιπο ποσό θα αποδοθεί τμηματικά μέσω ομολόγων, τη διάρκεια και τη νομική μορφή των οποίων θα προσδιορίσει το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών.

Σε ό,τι αφορά τα θέματα των συμβασιούχων, όπως είχε δεσμευθεί η Πολιτεία, το βάρος της μετατροπής των συμβάσεων σε αορίστου χρόνου για τις λεγόμενες «μεταφερόμενες» αρμοδιότητες, πέφτει «στους ώμους» του κρατικού προϋπολογισμού. Κι αυτό δείχνει τη συνέπεια της Κυβέρνησης η οποία βρήκε ένα πρόβλημα - γνωστό σε όλους - ανθρώπων οι οποίοι ήταν εμπειρίστατοι και οδηγούνταν όμηροι, κάθε φορά, σε εκλογικές διαδικασίες. Οι εργαζόμενοι αυτοί όχι μόνο γίνονται αορίστου χρόνου αλλά, όπως προείπα, το βάρος της μετατροπής των συμβάσεων δεν «πέφτει στους ώμους» ούτε θα «πέσει τους ώμους» της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, αλλά βαρύνει τον Κρατικό Προϋπολογισμό. Κι αυτό δείχνει ότι, **μπορεί να έχουμε μια κακή οικονομική συγκυρία, που μας κληροδότησε το παρελθόν, αλλά δεν την χρησιμοποιούμε ως άλλοθι για να μην εκπληρώσουμε τις υποχρεώσεις μας.**

Είναι επίσης ενδεικτικό της συνέπειας αυτής της Κυβέρνησης το γεγονός ότι, **για πρώτη φορά, πέρυσι και φέτος, αποδόθηκαν πλήρως στους ΟΤΑ οι προβλεπόμενοι πόροι.**

IV . 1. Στον δεύτερο βαθμό της Τοπικής Αυτοδιοίκησης η κατάσταση ήταν ακόμη δυσκολότερη. Με γνώμονα την κατοχύρωση της οικονομικής της αυτοτέλειας ψηφίσθηκε ο ν. 3345/2005, με τον οποίο η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση απέκτησε αναπτυξιακή πνοή:

Θεσμοθετήθηκαν, για πρώτη φορά, σταθεροί, αυτοτελείς και δυναμικοί πόροι, οι οποίοι οδήγησαν σε τριπλασιασμό των πόρων της μεταξύ του 2004 και του 2006, και μάλιστα σ' αυτή την κακή οικονομική συγκυρία!

Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση ανακουφίσθηκε από το βρόγχο των προνοιακών βοηθημάτων, τα οποία έφθασαν να αντιπροσωπεύουν το 2004 το 79% των ΚΑΠ, αναγκάζοντάς τες, πολλές φορές, να εκλιπαρούν για πρόσθετες επιχορηγήσεις, προκειμένου να καλύψουν ίσα ίσα τις λειτουργικές τους δαπάνες. Αρκεί μόνο να μνημονευθεί ότι το έτος 2004, από τα 500.000.000 ευρώ που δόθηκαν στις Ν.Α., τα 389.983.670 ευρώ διατέθηκαν για την καταβολή των προνοιακών επιδομάτων και στις Ν.Α. απέμειναν 110.016.330 ευρώ, προκειμένου να καλύψουν τις λειτουργικές δαπάνες, οι οποίες το ίδιο έτος ανήλθαν σε 104.146.924 ευρώ. Αυτό σημαίνει ότι οι Ν.Α. έμειναν τελικά **με 5.869.406 ευρώ για να εκτελέσουν αναπτυξιακά έργα!** Με τις αναπτυξιακές και εξυγιαντικές παρεμβάσεις που προωθήθηκαν η θλιβερή αυτή πραγματικότητα ανατράπηκε άρδην και οι ΚΑΠ των Ν.Α. κατά το έτος 2006, τριπλασιάζονται σε σχέση με το έτος 2004 (334.372.000 [1] ευρώ έναντι 108.229.670 ευρώ)!

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΚΕΝΤΡΙΚΩΝ ΑΥΤΟΤΕΛΩΝ ΠΟΡΩΝ ΣΤΙΣ Ν.Α.

ΕΤΗ	ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ	ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ	ΣΥΝΟΛΟ
2003	100.753.182	5.869.406	0	106.622.588
2004	102.360.264	5.869.406	0	108.229.670
2005	50.822.897	2.934.703	0	53.757.600
A' Εξάμηνο [2]				
2005	79.478.263	64.451.437	28.868.350	172.798.050
B' Εξάμηνο [3]				
2005	130.301.160	67.386.140	28.868.350	226.555.650
A' & B' ΕΞΑΜΗΝΑ				
2006	126.960.750	130.960.750	76.450.500	334.372.000
	δηλαδή	δηλαδή	δηλαδή	δηλαδή
	24,04%	2.131%	3.434%	3 φορές
	περισσότερα το 2006 σε σχέση με το 2004	περισσότερα το 2006 σε σχέση με το 2004	περισσότερα το 2006 σε σχέση με το 2004 [4]	περισσότερα το 2006 σε σχέση με το 2004

Απέκτησε, για πρώτη φορά, την πραγματική δυνατότητα να προβαίνει σε επενδύσεις και έργα αποκατάστασης οδικού δικτύου, αποτελώντας μοχλό ανάπτυξης για τις τοπικές κοινωνίες.

Διαμορφώθηκε σύγχρονο σύστημα χρηματοδότησης και κατανομής των πόρων της Ν.Α., το οποίο βασίζεται σε αντικειμενικά και διαφανή κριτήρια που προσδιορίζονται από κοινού με την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Τα κριτήρια αυτά είναι προσαρμοσμένα στις επενδυτικές και αναπτυξιακές ανάγκες κάθε Ν.Α. και καλύπτουν όλους τους παράγοντες που συνδέονται με την ισόρροπη και βιώσιμη περιφερειακή ανάπτυξη (ιδίως νησιωτικότητα, τυχόν ορεινός χαρακτήρας, κλιματολογικές ιδιαιτερότητες, πυκνότητα πληθυσμού, ποσοστά ανεργίας, επισκεψιμότητα κλπ.).

Ικανοποιήθηκε, και μάλιστα αναδρομικά, το αίτημα της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης για απευθείας (εκτός ΚΑΠ) είσπραξη του τέλους αδειάς οχήματος και του τέλους μεταβίβασης αυτοκινήτου οχήματος (άρθρα 27 και 28 του ν. 2873/2000) σε ποσοστό 100% (ενώ μέχρι τώρα απέδιδε το 45% του πρώτου τέλους στο Τ.Σ.Α. και το 3% του δεύτερου τέλους στο Ταμείο Νομικών).

Εκδόθηκε η απόφαση που ρυθμίζει την απόδοση στις Ν.Α. του ποσοστού επί των εισπραττόμενων προστίμων, χρηματικών ποινών και προσαυξήσεων που επιβάλλονται από αυτές και αποτελούν έκτακτο έσοδό τους, η οποία εκκρεμούσε από το 2001!

2. Αλλά και σε θεσμικό επίπεδο προωθήσαμε μία σειρά από σημαντικές ρυθμίσεις, που θα ολοκληρωθούν με την ψήφιση του νέου Κώδικα Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, ο οποίος θα

φέρει το όνομα του αείμνηστου οραματιστή και πρωτεργάτη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης Θόδωρου Κατριβάνου και η επεξεργασία του οποίου προχωράει με γοργούς ρυθμούς, έτσι ώστε να πλαισιώσει αρμονικά τη ρύθμιση των οικονομικών θεμάτων της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, η οποία συντελέσθηκε ήδη μέσα στο 2005.

Αναφέρω ενδεικτικά την κατάργηση του περιορισμού των δύο θητειών για την ανάδειξη του Νομάρχη, τη θεσμοθέτηση των Αντινομαρχών, την επανασυγκρότηση των Νομαρχιακών Επιτροπών, τη σύσταση θέσης μετακλητού Γενικού Γραμματέα, τον εξορθολογισμό των εξόδων παράστασης, την επιτάχυνση και τον εξορθολογισμό της διαδικασίας πλήρωσης κενών οργανικών θέσεων, τη θεσμοθέτηση της διασυνοριακής συνεργασίας των Ν.Α. και την ενίσχυση της συμμετοχής τους στη νομοθετική πρωτοβουλία σε ευρωπαϊκό επίπεδο, την επίλυση των προβλημάτων και των καθυστερήσεων που ανακύπτουν κατά την άσκηση του ελέγχου νομιμότητας των δαπανών τους, τη δυνατότητα να προσλαμβάνουν άμεσα προσωπικό για διάστημα έως οκτώ μηνών σε περίπτωση σοβαρής απειλής της δημόσιας υγείας, ανεξάρτητα από την προηγούμενη κήρυξη του οικείου νομού ή της οικείας περιοχής σε κατάσταση ανάγκης, τη δυνατότητα να προσλαμβάνουν - όπως, άλλωστε, και οι ΟΤΑ πρώτου βαθμού - εφόσον βεβαίως οι ίδιοι το κρίνουν σκόπιμο, προσωπικό με το καθεστώς της μερικής απασχόλησης, ατόμων που διαβιούν σε περιοχές της Χώρας, στις οποίες εμφανίζεται έντονο πρόβλημα ανεργίας και τα οποία κατέστησαν άνεργα, συνεπεία ομαδικών απολύσεων είτε παύσης λειτουργίας των επιχειρήσεων, όπου εργάζονταν κλπ.

V . Η αναπτυξιακή στρατηγική της Κυβέρνησης για τους ΟΤΑ δεν θα μπορούσε φυσικά να μην συμπεριλάβει και τη θωράκιση των ΟΤΑ, με τεχνογνωσία και όχι μόνο, ενόψει του Δ' Κ.Π.Σ., το οποίο, όπως είναι γνωστό, είναι το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης των Περιφερειών και των ΟΤΑ. Οι Κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ δεν ασχολήθηκαν συστηματικά με την επερχόμενη πρόκληση του Δ' ΚΠΣ και δεν φρόντισαν να προετοιμάσουν, έστω και στοιχειωδώς, τη Χώρα για τις επερχόμενες προκλήσεις. Συνεπώς, αναλαμβάνουμε γρήγορα πρωτοβουλίες, προκειμένου να καλύψουμε το χαμένο έδαφος και τον χαμένο χρόνο, με τον καλύτερο για τα συμφέροντα της Χώρας τρόπο.

VI . Όλες οι παραπάνω ρυθμίσεις και πολιτικές που συνοψίζουν τις βασικές πολιτικές μας στον τομέα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης καταδεικνύουν πώς μετασχηματίζονται σταδιακά στην πράξη οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε φορείς δημοκρατίας και αναδεικνύονται σε μοχλό κοινωνικών αλλαγών και ανάπτυξης, προς όφελος της περιφερειακής ανάπτυξης της Χώρας.

Στο πλαίσιο αυτό έπρεπε και πρέπει να γίνουν περαιτέρω σημαντικές τομές. Αλλά αυτές οι τομές πρέπει να γίνουν μέσα από συναίνεση, μέσα από διάλογο, με πνεύμα συνέχειας και στρατηγική μακροπρόθεσμη, απαλλαγμένη από τη στενή λογική του πολιτικού κόστους. Την ίδια τακτική θ' ακολουθήσουμε και στο πλαίσιο του διαλόγου για το διοικητικό μέλλον της Χώρας, που εξήγγειλε ο Πρωθυπουργός κ. Κώστας Καραμανλής πριν από τη Διεθνή Έκθεση της Θεσσαλονίκης και ο οποίος έχει ήδη ξεκινήσει. Σ' αυτή τη φάση στηρίζουμε την Τοπική Αυτοδιοίκηση πρώτου και δεύτερου βαθμού. Γιατί είναι αυτονόητο ότι μία τόσο ριζική τομή, όπως είναι η προώθηση της διοικητικής διάρθρωσης της Χώρας δεν μπορεί παρά να τεθεί στην κρίση του Ελληνικού λαού και η σχετική πρότασή μας πρέπει να επικυρωθεί από τη λαϊκή Βούληση κατά τις επόμενες εκλογές».

ΑΠΟ ΤΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ

*** Το Civilitas.GR και ο «ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ» προτίθενται να απομακρύνουν το κείμενο αυτό από την Ιστοσελίδα τους, εάν η αναδημοσίευσή του προσβάλλει κεκτημένα πνευματικά ή εμπορικά δικαιώματα (info@civilitas.gr)**